

Gjøvik kommunes finansreglement

Pr 18. juni 2026

INNHold

1. Finansreglementets virkeområde.....	4
1.1. Formål med finansforvaltningen	4
1.2 Hensikten med reglementet	4
1.3. Hvem reglementet gjelder for	4
1.4. Hjemmel	4
1.5. Gyldighet	5
1.6 Forvaltning og forvaltningstyper	5
1.7 Kvalitetssikring av finansreglementet og administrative rutiner	5
2 Organisering og ansvarsforhold rundt finansforvaltningen	6
2.1 Kommunestyret	6
2.2 Formannskap	6
2.3 Kommunedirektøren	6
3. Overordnede målsetninger for kommunens finansforvaltning	7
3.1 Overordnet mål	7
3.2 Etiske retningslinjer	7
3.3 Ekstern kompetanse	7
4. Rammer og avkastningsmål i forvaltning av kortsiktig likviditet	8
4.1. Plasseringsalternativer	8
4.2 Oppfølging kortsiktig likviditet	9
5. Retningslinjer for forvaltning av gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler	9
5.1. Rammer for opptak av lån	9
5.2 Valg av låneinstrumenter	9
5.3 Tidspunkt for låneopptak	9
5.4 Konkurrerende tilbud	10
5.5 Rentebinding og bruk av sikringsinstrumenter	10
5.6 Sammensetning av gjeldsporteføljen	10
5.7 Driftskreditt – kortsiktig finansiering	11
5.8 Leieavtaler og leasing	11
5.9 Rammer for kommunale garantier	11
6. Rammer og avkastningsmål i forvaltning av langsiktig finansportefølje	12
6.1 Definisjon av kommunens langsiktige finansportefølje	12
6.2 Formål og overordnede investeringsrammer	13
6.3 Målsetninger og avkastningskrav	14
6.4 Innskudd i bank	14
6.5 Pengemarkeds- og obligasjonsfond – herunder high yield lån/obligasjoner	15
6.7 Aksjefond	15
6.9 Investering i eiendom	16

6.10 Valutasikring	16
7. Bufferfond	17
8. Rapportering	18
8.1 Internkontroll og risikostyring	18
8.2 Rapportering av langsiktige finansielle aktiva	18
8.3 Rapportering av gjeldsportefølje og garantiforpliktelser	19
8.4 Risikovurderinger	19
8.5 Avvik	20

ENDRINGSLOGG

Versjon	Dato	Kap./pkt	Endringens art og omfang	Utarbeidet av	Godkjent av
2	18.06.2026	6.2, 6.5		ajo	kom

1. Finansreglementets virkeområde

1.1. Formål med finansforvaltningen

Reglementet skal ivareta kommunelovens grunnleggende krav til økonomiforvaltningen, og bidra til at kommunen forvalter økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid, jfr kommuneloven § 14-1 første ledd. (Generasjonsprinsippet).

Gjøvik kommune skal forvalte finansielle midler og gjeld på en måte som ikke innebærer vesentlig finansiell risiko, blant annet slik at betalingsforpliktelser kan innfris ved forfall, jf. kommuneloven § 14-1 tredje ledd.

Reglementet utfyller bestemmelser gitt i Økonomireglementet for Gjøvik kommune, utarbeidet i henhold til bestemmelsene i kommuneloven § 14-2 bokstav d)

1.2 Hensikten med reglementet

Reglementet skal gi rammer og retningslinjer for kommunens finansforvaltning. Reglementet utgjør en samlet oversikt over de rammer og begrensninger som gjelder, og underliggende fullmakter/instrukser/rutiner skal hjemles i reglementet. Reglementet definerer de avkastnings- og risikonivå som er akseptable for plassering og forvaltning av likvide midler og midler beregnet for driftsformål, opptak av lån/gjeldsforvaltning og plassering og forvaltning av langsiktige finansielle aktiva.

1.3. Hvem reglementet gjelder for

Reglementet gjelder for Gjøvik kommune.

Reglementet gjelder også for virksomhet i kommunale foretak etter kommuneloven kapittel 11 og interkommunalt samarbeid etter kommuneloven kapittel 17. Disse har eget ansvar for likviditetsforvaltningen, men skal ikke ha egen gjeldsforvaltning.

1.4. Hjemmel

Dette reglementet er utarbeidet på bakgrunn av:

- Grunnkravet er hjemlet i Kommuneloven § 14-1 tredje ledd. Kommuner og fylkeskommuner skal forvalte finansielle midler og gjeld på en måte som ikke innebærer vesentlig finansiell risiko, blant annet slik at betalingsforpliktelser kan innfris ved forfall.
- Mer detaljerte bestemmelser er hjemlet i § 14-13-19, det betyr hvordan kommunens eller fylkeskommunens finansielle midler og finansielle forpliktelser skal forvaltes.
- Forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner.

Finansforvaltningen skal være i samsvar med dette reglementet, gjeldende lover og forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning.

1.5. Gyldighet

- Reglementet er vedtatt av kommunestyret den 22. januar 2026 og erstatter tidligere vedtatt reglement.
- Finansreglementet skal vedtas minst én gang i hver kommunestyreperiode, første kalenderår etter kommunestyrevalg.

1.6 Forvaltning og forvaltningstyper

I samsvar med bestemmelsene i forskriften om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning skal reglementet omfatte forvaltningen av alle kommunens finansielle aktiva (plasseringer) og passiva (rentebærende gjeld). Gjennom dette finansreglementet er det vedtatt målsettinger, strategier og rammer for:

- Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål.
- Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler
- Plassering og forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva.

1.7 Kvalitetssikring av finansreglementet og administrative rutiner

Finansforskriften pålegger kommunestyret å la uavhengig faglig kompetanse vurdere om finansreglementet legger rammer for en finansforvaltning som er i tråd med kommunelovens regler og reglene i finansforskriften. Dette trenger ikke være kommunens revisor.

I tillegg skal uavhengig kompetanse vurdere rutinene for vurdering og håndtering av finansiell risiko, og rutiner for å avdekke avvik fra finansreglementet.

Kommunedirektøren pålegges ansvar for at slike eksterne vurderinger innhentes.

Kvalitetssikring av finansreglementet skal finne sted ved hver endring av reglementet, og før kommunestyret vedtar nytt, endret finansreglement.

Det skal rapporteres på utført kvalitetssikring av rutinene rundt finansforvaltningen. Dette inngår som en egen del av den årlige rapporteringen overfor revisor. Se for øvrig pkt 8.1 Internkontroll og risikostyring.

2 Organisering og ansvarsforhold rundt finansforvaltningen

2.1 Kommunestyret

Kommunestyret har det overordnede ansvar for kommunens finansforvaltning og skal derfor selv fastsette nærmere regler for kommunens finansforvaltning. Kommunestyret skal vektlegge hensynet til en forsvarlig finansforvaltning og hensynet til å kunne dekke sine løpende betalingsforpliktelser. Reglementet skal inneholde bestemmelser som hindrer kommunen fra å ta vesentlig finansiell risiko i sin finansforvaltning. Kommunestyret bør, som øverste kommunale organ innenfor kommunelovens rammer, gjennom reglementet avveie forhold som avkastning, risiko og likviditet i kommunens finansforvaltning.

2.2 Formannskap

Formannskapets oppgave er å sette seg særlig inn i finansreglementet, og hvordan den fungerer i form av de resultater kommunen oppnår.

Formannskapet har ingen operativ rolle i finansforvaltningen, det er kommunedirektøren og dens medarbeidere som etter fullmakt utøver forvaltningen innen de rammer og reglement som kommunestyret fastsetter.

2.3 Kommunedirektøren

Kommunedirektøren er ansvarlig overfor kommunestyret for at forvaltningen skjer på en betryggende måte.

Innenfor de generelle retningslinjer delegeres følgende fullmakter til kommunedirektøren:

- Forestå forvaltningen av kommunens gjeld og finansielle eiendeler i henhold til gjeldende lover og forskrifter, dette reglementet inkludert etiske retningslinjer, samt tildelte fullmakter fra kommunestyret.
- Sørge for at forvaltningen av finansielle eiendeler og gjeld er forsvarlig organisert.
- Delegere fullmakter i organisasjonen.
- Sørge for klart skille mellom utøvende og kontrollerende virksomheter i finansforvaltningen.
- Gi kommunestyret og formannskapet periodiske rapporter på status i finansforvaltningen.
- Rapportere brudd på fullmakter og rammer omgående.
- Inngå og avvike avtaler tilknyttet finansforvaltningen, herunder inngå rådgivningsavtale med uavhengig rådgiver.
- Vedlikeholde kommunens finansreglement.

3. Overordnede målsetninger for kommunens finansforvaltning

3.1 Overordnet mål

Som overordnet mål skal stabilitet og langsiktighet i finansforvaltningen sikre høy grad av forutsigbarhet i kommunens finansielle stilling.

Midlene i den langsiktige porteføljen forvaltes konsekvent over tid for å ivareta innbyggernes interesser. Dette innebærer å oppnå best mulig langsiktig avkastning kombinert med lav risiko, gjennom bred spredning på ulike aktiva-klasser. Aktiva-klassene beskrives i tekst og tabellform nærmere fra kapittel 6.2 og utover.

Gjøvik kommune skal sikre at finansporteføljen drives bærekraftig, slik at realverdien øker over tid og fremtidige generasjoner kan nyte godt av porteføljens avkastning.

Tidsperspektivet er evigvarende, noe som krever en balansert strategi hvor avkastning, sikkerhet og likviditet veies.

3.2 Etiske retningslinjer

Gjøvik kommune skal investere i samsvar med grunnleggende krav til samfunnsansvar, miljø, eierstyring og selskapsledelse, slik det er definert i FNs Global Compact og prinsipper for ansvarlige investeringer (UN PRI).

Kommunens investeringsstrategi skal støtte opp under:

- Sosiale og etiske forretningsprinsipper
- Miljøhensyn
- God eierstyring og selskapsledelse (ESG)

Følgende forventes:

- Kapitalforvaltere som kommunen benytter skal ha signert UN PRI og rapportere etterlevelse
- Eksterne rådgivere skal kjenne og følge kommunens etiske retningslinjer
- Kommunen gjennomfører ikke egne ESG-analyser, men krever at rådgivere og forvalterne gjør det
- Ved brudd på retningslinjene skal rådgiver varsle snarest, og posisjonen selges innen rimelig tid – ellers vil kommunen trekke seg ut

3.3 Ekstern kompetanse

Kommunen har anledning til å benytte uavhengige parter til rådgivning innenfor finans- og gjeldsforvaltningen. Kommunen kan også inngå avtale om aktiv forvaltning for deler av eller hele finans- og gjeldsporteføljen. Dersom kommunen benytter ekstern kompetanse, skal de eksterne påse at rammene i gjeldende finansreglement følges.

4. Rammer og avkastningsmål i forvaltning av kortsiktig likviditet

Kommunens likvide midler består av innestående midler på kommunens bankkonti, trekkrettigheter og plasseringer av overskuddslikviditet i henhold til dette reglementet.

Kortsiktig likviditet refererer til kommunens evne til å dekke sine kortsiktige forpliktelser med tilgjengelige midler. Det handler om hvor raskt og enkelt en virksomhet kan skaffe kontanter for å betale regninger, lønn, skatt og andre utgifter som forfaller innen kort tid (vanligvis innen ett år).

Formålet med forvaltningen er å sikre god avkastning med lav risiko og høy likviditet.

Banktjenester og kredittrating:

- Kommunen kan inngå rammeavtale for å ivareta det løpende behovet for banktjenester.
- Ved valg av hovedbankforbindelse stilles det krav om minimum internasjonal kredittrating på A- eller tilsvarende kredittvurdering.
- Det kan gjøres avtale om trekkrettighet (kassekreditt). Øvre ramme for kassekreditt fastsettes av kommunestyret.

Denne strukturen gir en klar oversikt over hvordan kommunens likvide midler skal forvaltes, de ulike plasseringsalternativene, samt kravene til banktjenester og kredittrating.

4.1. Plasseringsalternativer

Midlene skal hovedsakelig plasseres i:

- Bankinnskudd i hovedbank
- Bankinnskudd i banker med forvaltningskapital over NOK 50 mrd.
- Pengemarkedsfond

Bruk av andre banker og fond skal bidra til risikospredning og høyere avkastning.

Begrensninger for bankinnskudd:

- Alle innskudd skal gjøres i norske kroner.
- Maksimal tidsbinding: 12 måneder
- Maksbeløp per tidsbundet innskudd: NOK 100 mill.

Begrensninger for pengemarkedsfond:

- Fri uttaksrett – midlene skal være tilgjengelige innen få dager

- Maksimal kredittidvarer: 1,5 år
- Ingen valutarisiko

4.2 Oppfølging kortsiktig likviditet

Kommunedirektøren har ansvar for den løpende forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål. Vurdering og oppfølging av likvide midler skjer gjennom månedlige likviditetsmøter, samt ukentlig vurdering ved bruk av gjeldende hovedbanks «Likviditetsplanlegger» eller tilsvarende verktøy.

5. Retningslinjer for forvaltning av gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler

5.1. Rammer for opptak av lån

Låneadgang og formål

Kommunen kan kun ta opp lån i henhold til vedtak fattet av kommunestyret. All låneforvaltning skal være i samsvar med dette reglementet og kommuneloven § 14-14.

Lån kan kun tas opp til følgende formål, jf. kommuneloven:

- Finansiering av egne investeringer og midlertidig likviditetsbehov (§ 14-15).
- Refinansiering av eksisterende gjeld (§ 14-15).
- Investeringer på vegne av andre og innfrielse av garantiansvar (§ 14-16).
- Videre utlån (§ 14-17).

Avdrag

Lån skal avdras årlig med minimum det beløp som følger av kommuneloven § 14-18.

5.2 Valg av låneinstrumenter

Lån kan kun tas opp i norske kroner.

Låneopptak kan skje gjennom:

- Direkte lån fra offentlige/private finansinstitusjoner og livsselskaper
- Utstedelse i sertifikat- og obligasjonsmarkedet
- Åpne serier (rammelån) og avdragsfrie lån (bulletlån)

Låneopptak kan gjennomføres som ett eller flere lån per år. Lån kan gjøres som åpne rammelån, samt avdragsfrie lån (bullet lån).

Låneporteføljen skal styres med mål om forutsigbare og stabile lånekostnader, ved å tilpasse låneopptak og rentebinding til forventet renteutvikling og akseptabel risiko.

5.3 Tidspunkt for låneopptak

Låneopptakene skal vurderes opp mot likviditetsbehov, vedtatt investeringsbudsjett, forventninger om fremtidig renteutvikling og generelle markedsforhold.

5.4 Konkurrerende tilbud

Låneopptak skal søkes gjennomført til markedets gunstigste betingelser. Det skal normalt innhentes minst 2 konkurrerende tilbud fra aktuelle långivere. Det gjøres unntak fra denne reglen der markedsforholdene viser at det ikke er flere aktuelle tilbydere, eller aktuelt produkt ikke tilbys av flere. Prinsippet kan også fravikes ved låneopptak i statsbank (for eksempel startlån i Husbanken).

5.5 Rentebinding og bruk av sikringsinstrumenter

Kommunen skal ha rentesikring. Renterisiko skal vurderes løpende basert på renteesponert gjeld.

Renteesponert gjeld = langsiktig gjeld (ekskl. pensjon)

- videreutlån/utlån (f.eks. startlån m.m.)
- ubrukte lånemidler
- selvkost-VA(R)-kapital (bokført/restverdi av vann, avløp, renovasjon som dekkes av gebyrer)
- investeringsrammer med rentekompensasjon (skole, kirke, omsorgsplasser)

Forvaltningen skal følge disse prinsippene:

- **Rentebindingstid:**
Gjennomsnittlig rentebinding for samlet gjeld skal være mellom 3 og 10 år. Enkelbindinger kan ha varighet fra 1 til 20 år.
- **Fordeling av renteesponering:**
Minst 25 % av netto rentebærende gjeld skal ha flytende rente (under 12 måneders binding), minst 25 % fast rente. De resterende 50 % vurderes fortløpende.
- **Refinansieringsrisiko:**
Reduseres ved å spre tidspunkt for renteregulering og forfall.
- **Bruk av rentederivater (renteswapper):**
Er tillatt for å oppnå ønsket rentebinding på hele eller deler av porteføljen, samt for å redusere renterisiko mellom eiendeler, gjeld og øvrige elementer i netto rentebærende gjeld.

5.6 Sammensetning av gjeldsporteføljen

Forvaltningen skal tilrettelegges slik:

- Låneporteføljen skal bestå av et håndterlig antall lån, obligasjoner og sertifikater for å begrense refinansieringsrisiko ved ordinære forfall. Lån i Husbanken og andre særformål kommer i tillegg.
- Et enkelt lån skal ikke utgjøre mer enn 35 % av brutto låneportefølje.

- Porteføljen skal fordeles på flere långivere og markeder for å sikre tilgang til alternativ finansiering.
- Kortsiktige lån (løpetid under 12 måneder) skal utgjøre maksimalt **50 %** av samlet gjeld.

5.7 Driftskreditt – kortsiktig finansiering

Driftskreditt skal kun benyttes der ordinære inntekter ikke er tilstrekkelig til å dekke de løpende utbetalinger eller uforutsette utgifter. Driftskreditt kan ikke benyttes som finansieringskilde for plassering av overskuddslikviditet. Det åpnes kun for å benytte allment anerkjente finansieringsinstrumenter med høy likviditet og lav risiko.

5.8 Leieavtaler og leasing

Det skilles mellom finansiell og operasjonell leasing. Ved operasjonell leasing holdes objektet som leies utfor kommunens balanse, men ved finansiell leasing må kommunen administrere og allokere alle kostnader og avskrivninger i sitt resultat, og investeringen i sin balanse.

Finansiell leasing sidestilles med lånefinansierte investeringer og skal vedtas i investeringsbudsjettet. Gjøvik kommune har derfor ikke anledning til å benytte seg av finansiell leasing uten kommunestyrevedtak.

5.9 Rammer for kommunale garantier

Gjøvik kommune kan gi kommunale lånegarantier for å finansiere investeringer som skjer i regi av ikke-kommersielle selskap/ foretak/ lag/ foreninger. Det kan ikke stilles garanti for andres næringsvirksomhet.

Alle søknader om kommunal garanti skal vurderes opp mot bestemmelsene i kommunelovens § 14-19 Garantier, og forskrift om Garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner.

- 1) Selvskyldnerkausjon kan gis for lån som skal finansiere investering som tilrettelegger for aktivitet for barn og unge. Garantiavtale skal være inngått med låntaker før kommunen inngår avtale om selvskyldnerkausjon med långiver
- 2) Selvskyldnerkausjon skal normalt ikke gis når søknad gjelder:
 - Låneopptak for å legge til rette for aktivitet som i all hovedsak er rettet mot voksne
 - Låneopptak som gjelder næringsvirksomhet
- 3) Sempel kaution kan gis der, eller i den grad, betingelsene for å gi selvskyldnerkausjon ikke er tilstede
- 4) Ved kommunal långivergaranti som selvskyldnerkausjon skal vis mulig kommunen regresskrav pantesikres med best mulig prioritet, eventuelt kan negativ pantsettelseserklæring være aktuelt.
- 5) Krav til søknad om kommunal garanti (der det er tilgjengelig historikk):

- Søknadsbrev om kommunal garanti, med kort sammendrag av søknaden og opplysning om hva som skal finansieres.
- Tilbud om finansiering, lånebeskrivelse – betingelser og avdragsstruktur
- Styrebeslutningen eller fullmakt gitt fra styret som bekrefter vedtak om søknad
- Utskrift fra Brønnøysundregisteret
- Opplysninger om vedtekter, daglig leder, styre, adresse, bankforbindelse
- Siste årsberetning og årsregnskap.

Kommunestyret skal godkjenne alle kommunale garantier, og det skal forutsettes godkjenning fra Statsforvalteren. Det gis unntak for godkjenning fra Statsforvalteren hvis beløpet er mindre enn kr 7,0 mill. (gjelder kommune med antall innbyggere 30.000-100.000)

Kommunedirektøren skal redegjøre for risikoen ved å stille kommunal garanti i det enkelte tilfelle, og gi sin anbefaling, gitt krav om lav risiko for tap for kommunen.

6. Rammer og avkastningsmål i forvaltning av langsiktig finansportefølje

6.1 Definisjon av kommunens langsiktige finansportefølje

Med «langsiktige finansielle aktiva» menes midler som ikke må regnes som ledige likvider og andre midler beregnet for driftsformål, og som ut fra kommunens økonomiske situasjon kan anses forsvarlig å forvalte med en lang tidshorisont med noe mindre fokus på kortsiktige markedssvingninger.

Langsiktige finansielle aktiva skiller seg fra ledige likvider og andre midler beregnet for driftsformål ved at forvaltningen av langsiktige finansielle aktiva ikke skal være utslagsgivende for kommunens eller fylkeskommunens betalingsevne på kort sikt. Langsiktige finansielle aktiva vil være ledig likviditet som forvaltes over en lengre tidshorisont.

Gjøvik kommunes langsiktige finansielle aktiva består av:

- Grunnkapital kroner 423,1 millioner av frigjorte midler som utgjør netto verdier som kommunen realiserte ved salg av aksjer i kraftsektoren i perioden 2003-2004, og etter at midler ble disponert til investeringer i bygg mm.
- Annen langsiktig kapital.
- Realverdikapital (inflasjonsavsetning) av total langsiktig kapital. Disse akkumulerte avsetningene er gjort for å bevare realverdien av midlene.

Langsiktige forvaltede midler (kalt finansporteføljen) skal i verdi ikke overstige 90% av kommunens bokførte egenkapital (fondsmidler). Denne vurderingen skal gjøres årlig.

Pr 31.12.2024 utgjorde finansporteføljen kroner 1 142,2 millioner, mens brutto fonds, dvs egenkapital utgjorde kroner 1 291,0 millioner.

6.2 Formål og overordnede investeringsrammer

I Kommunelovens, LOV-2018-06-22-83, sist endret gjennom LOV-2019-06-21-57 fra 01.01.2020, sies at kommunen skal forvalte sine midler slik at tilfredsstillende avkastning kan oppnås, uten at kommunen påføres vesentlig finansiell risiko. Risikoklassene er delt inn i lav – middels – høy risiko (se rammer under).

Finansporteføljens strategiske allokering balanserer avkastning og risiko.

Kommunen skal ha en fordeling av midler med lang tidshorisont basert på en nøytral posisjon, med minimums- og maksimumsrammer innenfor instrumenttyper slik det fremkommer av tabellen under. Ved god eller dårlig avkastning kan det også oppstå avvik fra nøytralposisjonen.

For å beholde avkastning- og risikonivået som kommunen har fastlagt må sammensetningen av finansielle instrumenter rebalanseres til strategien med jevne mellomrom. Kommunen sin portefølje skal minimum rebalanseres når faktiske porteføljevekter er lik maksimums- eller minimumsgrensene. Rebalansering skal bringe porteføljevektene tilbake til strategisk vekt.

Rammer og strategiske vekter er:

Forventet risiko	AKTIVAKLASSE	Underaktivaklasse	Likviditet	Strategisk vekt	Strat. vekt gruppe	Min.allok.	Maks.allok.	Max pr gruppe
Lav (<5% vol)	PENGEMARKED	Pengemarked / Bank	God	15 %	15 %	5 %	30 %	5-30%
Middels (5-12% vol)	OBLIGASJONER	Norsk/nordisk IG	God	35 %	60 %	25 %	50 %	50-75 %
		Global IG	God	10 %		5 %	20 %	
		Vekstmarkeds gjeld		5 %		2 %	8 %	
		Norsk/nordisk høyrente	Middels	5 %		2 %	8 %	
		Global høyrente		5 %		2 %	8 %	
Høy (>12%)	AKSJER	Norske Aksjer	God	5 %	25 %	2 %	8 %	20 % - 30 %
		Globale Aksjer- utvikl.markeder	God	15 %		10 %	20 %	
		Vekstmarkedsaksjer	God	5 %		2 %	8 %	
Middels (5-12% vol)	EIENDOM	Ubelånt eiendom	Dårlig	0 %	0 %	0 %	10 %	0 % - 10 %
				100 %	100 %			

For å kunne oppfylle formålet for forvaltningen av langsiktige finansielle aktiva skal midlene til enhver tid forvaltes etter kriteriene:

- sikkerhet
- risikospredning

- likviditet
- forventet avkastning

Kommunen kan investere i både indeks- og aktivt forvaltede fond.

6.3 Målsetninger og avkastningskrav

En målsatt minimumsavkastning skal være en årlig avkastning lik innlånskostnaden.

En tilfredsstillende avkastning skal være innlånskostnad pluss 0,5-1,0 %.

Manglende oppfyllelse av målet for minimumsavkastning defineres av kommunen som en vesentlig finansiell risiko (jfr. kommuneloven).

Den viktigste begrensningen for risikonivået i finansporteføljen, er sannsynligheten for å nå den målsatte minimumsavkastningen.

Det presiseres i denne sammenheng at kommunen kan oppfylle minimumsavkastningsmålet ved hjelp av den faktiske oppnådde avkastningen fra fjoråret, og eventuell benyttelse av hele eller deler av bufferfondet.

Overskuddsfond finans, som ble vedtatt opprettet i 2020, ble innført for å kunne bruke fjorårets avkastning i budsjettåret etter. Bufferfond finans skal dekke mindreavkastning opp til avkastningsmålet.

Hensikten med dette fondet er å sikre at kommunen har en langsiktig forvaltningsstrategi. Dette gjør det mulig å akseptere lavere avkastning i enkelte år, ettersom avkastningen i de fleste år sannsynligvis vil være noe høyere enn målet.

Avkastningen fra finansforvaltningen skal disponeres i følgende prioriterte rekkefølge:

1. Inflasjonsjustering: Verdien av fondets grunnkapital inflasjonsjusteres (KPI JAE) fullt ut for kraftfondets andel («arvesølvet» fra nedsalget i kraftsektoren), og helt eller delvis for øvrig forvaltningskapital.
2. Årets finansavkastning avsettes til overskuddsfond finans. Årets budsjettdisponering tas fra overskuddsfond finans, som tilsvarer fjorårets budsjetterte avkastning.
3. Meravkastning utover dette skal avsettes til bufferfond inntil dette har nådd en tilfredsstillende størrelse. Eventuell mindreavkastning skal dekkes fra bufferfondet.

6.4 Innskudd i bank

Gjøvik kommune kan plassere inntil 30 % av sine langsiktige finansielle aktiva som innskudd i norske spare- og forretningsbanker. Bankene må ha god egenkapital og inntjening. Bankenes kapitaldekning skal til enhver tid møte myndighetenes krav til kapitaldekning.

Innskudd skal fortrinnsvis plasseres gjennom kommunens hovedbankforbindelse.

For innskudd i andre banker gjelder følgende begrensninger: Kommunens samlede innskudd (inklusive innskudd av midler beregnet for driftsformål) kan ikke utgjøre mer enn 5 % av bankens ansvarlige kapital.

6.5 Pengemarkeds- og obligasjonsfond – herunder high yield lån/obligasjoner

1. Pengemarkedsfond:

- Gjøvik kommune kan plassere inntil 30 % av sine langsiktige finansielle aktiva i norske pengemarkedsfond.
- Ingen enkeltplassering i pengemarkedsfond kan utgjøre mer enn 35 % av kommunens langsiktige finansielle aktiva på plasseringstidspunktet.
- Maksimal andel av fondets forvaltningskapital som kan plasseres i ansvarlige lån: 25 %.

2. Obligasjonsfond:

- Plasseringer i obligasjonsfond skal utgjøre minimum 50 % og inntil 75 % av kommunens samlede langsiktige plasseringer. Fondene kan være både norske og internasjonale.
- Ingen enkeltplassering i obligasjonsfond kan utgjøre mer enn 35 % av kommunens langsiktige finansielle aktiva på plasseringstidspunktet.
- Maksimal andel av fondets forvaltningskapital som kan plasseres i ansvarlige lån: 25 %.

3. Høyrentelån og høyrenteobligasjoner:

- Inntil 16 % av den langsiktige porteføljen kan plasseres i fond bestående av høyrentelån og/eller høyrenteobligasjoner (high yield lån og obligasjoner).
- Inntil 8 % kan plasseres i norsk/nordisk høyrente, og inntil 8 % kan plasseres i global høyrente.

Generelle regler for plasseringer i pengemarkeds- og obligasjonsfond:

- Aktuelle fond kan bestå av rentebærende papirer utstedt av både norske og internasjonale selskaper.
- Ingen enkeltplassering i fond kan utgjøre mer enn 10 % av verdien av fondet.
- Det skal benyttes UCITS-fond i forvaltningen av rentebærende fond.

6.7 Aksjefond

Gjøvik kommune kan plassere inntil 30 % av sine langsiktige finansielle aktiva i norske og / eller internasjonale aksjefond etter følgende regler:

- Midler kan kun plasseres i fond forvaltet av velrenommerte selskap som er en del av anerkjent institusjon/finanskonsern.

- Plasseringer i aksjefond skal skje på en måte som sikrer diversifisering på flere sektorer.
- Det kan plasseres i bransjefond, selv om disse har høyere risiko enn generelle aksjefond
- Det skal ikke være begrensninger på uttaksretten i fondene som benyttes, og midlene skal alltid være tilgjengelige på få dager.
- Forvaltningskapitalen i det enkelte aksjefond det plasseres midler i, må utgjøre minst 250 millioner kroner.
- Ingen enkeltplassering i aksjefond kan utgjøre mer enn 10 % av kommunens langsiktige finansielle aktiva på plasseringstidspunktet.
- Ingen enkeltplassering i aksjefond kan utgjøre mer enn 10 % av verdien av fondet.
- Mindre likvide investeringer som karakteriseres som Private Equity vil inngå i denne kategorien
- Det kan investeres i både aktivt forvaltede fond og indeksfond.
- Ang valutasikring vises til kap. 6.10 Valuta

6.9 Investering i eiendom

- Investering i eiendomsfond kan utgjøre inntil 10 % av den langsiktige porteføljen.
- Investeringer i eiendom skal kun gjøres i fond med god diversifisering med hensyn på geografi og bransjer.
- Eiendomsfond skal ikke være belånt.

6.10 Valutasikring

For den langsiktige finansporteføljen gjelder følgende rammer for valutaeksponering:

- **Renteplasseringer:**
 - Alle plasseringer innenfor rentebærende investeringer, generelt, og innenfor risikoklassene lav og middels, skal være mellom 90 % og 110 % valutasikret.
- **Aksjefond:**
 - Når det gjelder investeringer i aksjefond, har kommunedirektøren frihet til å valutasikre plasseringer der det er valutarisiko i fondet.
 - Der hvor det er mulig, skal kommunen velge en andelsklasse i norske kroner (NOK-klasse), forutsatt at dette er hensiktsmessig med tanke på valutasikring og andelsklassens kostnad.

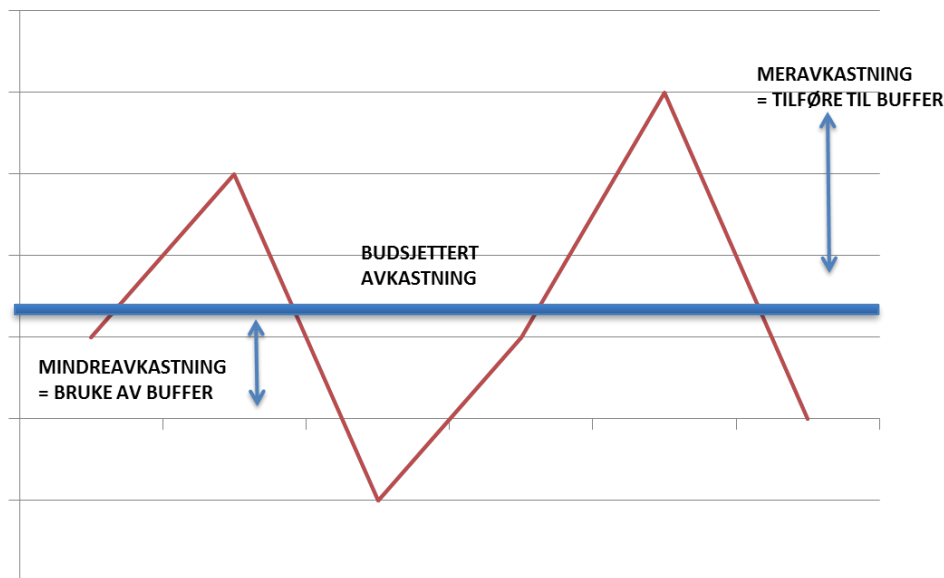
Valutasikringsmetoder:

Valutasikring kan gjennomføres enten i selve fondene eller ved bruk av valutaterminer med maksimalt 6 måneders løpetid.

7. Bufferfond

Bufferfondets rolle er å sikre årlig finansavkastning i kommunens budsjett.

Figuren illustrerer hensikten med bufferfondet:

Det er behov for et bufferfond for å jevne ut variasjoner i avkastningen fra år til år. Formålet er å unngå at svingninger i avkastningen skal påvirke kommunens driftsregnskap negativt og medføre behov for redusert tjenesteproduksjon.

Bufferfondet må være dimensjonert til å tåle naturlige svingninger i avkastningen. I tillegg til ulike stresstester og sannsynlighetsberegninger, har kommunens egne erfaringer fra svake år avkastningsmessig som 2008 og 2022, gitt et godt grunnlag for å vurdere dette.

Dimensjonering av bufferfondet:

- Bufferfondets størrelse bør ideelt sett utgjøre minimum 2 standardavvik i forhold til den 12-måneders forventede risiko i porteføljen.
- En annen tommelfingerregel er at bufferfondet bør tilsvare halvparten av det investerte beløpet i aksjer.
- Bufferfondet må også vurderes opp mot resultatene av stresstester av porteføljen.

Selv om bufferfondet ikke oppfyller krav til størrelse i kroner, bør forvaltningen av finansporteføljen likevel innrettes slik at avkastningen forventes å nå den overordnede målsetningen, jf. pkt. 6.2 i dette reglementet.

8. Rapportering

Kommunedirektøren skal etter utløpet av hver tertial legge fram rapport for kommunestyret som viser status for finans- og gjeldsforvaltningen. Rapporten skal vise relevant informasjon med hensyn til avkastning og risikonivåer. I tillegg skal kommunedirektøren etter årets utgang legge fram en rapport for kommunestyret som viser status og utvikling gjennom året.

Formannskapet skal månedlig motta en rapport som viser det vesentligste i forbindelse med utviklingen i den langsiktige finansporteføljen. Det stilles krav til månedlig rapportering fra eksterne forvaltere, med en detaljeringsgrad som skal danne grunnlag for sammenstilt totalrapportering av forvaltningen.

Formålet med rapporteringen til politisk nivå er å gi oversikt over finansforvaltningens resultater og risikoeksponering, sett opp mot fastsatte rammer, retningslinjer og mål i finansstrategien. Rapporteringen skal som minimum oppfylle forskriftens krav, og videre utvikles gjennom løpende vurdering av innhold og form.

Rapporteringen skal normalt følge samme tidslinje som den øvrige økonomiske rapporteringen til kommunestyret.

8.1 Internkontroll og risikostyring

Kommunedirektøren har ansvar for å etablere en forsvarlig intern kontroll og effektiv risikostyring knyttet til kommunens finansforvaltning. Dette innebærer at det skal utarbeides og implementeres interne kontrollrutiner som sikrer at forvaltningen av kommunens finansielle midler skjer i samsvar med gjeldende lover, forskrifter og kommunens finansreglement.

I tråd med forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning, skal kommunedirektøren én gang i året legge frem en samlet vurdering av internkontrollen og risikostyringen knyttet til finansforvaltningen. Denne vurderingen skal inngå som en del av rapporteringen ved fremleggelse av kommunens årsresultat for kommunestyret.

8.2 Rapportering av langsiktige finansielle aktiva

Rapportering som skjer pr tertial og minimum inneholde:

- Fordeling på de ulike aktivaklasser til markedsverdier i kroner, i prosent og på risikonivå.
- Avkastning i prosent og absolutt og vs egnede referanseindekser.
- Avkastning skal rapporteres hittil i år, pr tertial og siste måned.
- Forventet avkastning pr kalenderår og med 12 mnd horisont
- Porteføljens risikonivå målt ved stresstest.
- Markedskommentarer
- Endringer foretatt i porteføljen siste år
- Valutaeksponering

- En vurdering av hvorvidt forvaltningen er innenfor risikorammer i reglementet

Månedlig rapportering skal inneholde:

- Fordeling på de ulike aktivaklasser til markedsverdier i kroner, i prosent og på risikonivå.
- Avkastning i prosent og absolutt.
- Avkastning skal rapporteres hittil i år og siste måned.
- Endringer foretatt i porteføljen siste måned

8.3 Rapportering av gjeldsportefølje og garantiforpliktelser

Rapportering skal skje pr tertial og skal minimum inneholde:

- Brutto lån totalt i norske kroner
- Netto renteeksponert gjeld
- Fordeling av lån pr långiver
- Andel flytende og andel fastrente
- Mål på durasjon og vektet løpetid
- Gjennomsnittrente
- Fordeling forfall av fastrenter og type fastrenteinstrument
- Nedbetalingsprofil

8.4 Risikovurderinger

Som en del av rapporteringen skal det legges fram en såkalt stresstest som viser kommunens samlede risiko.

Stresstester skal gjennomføres hvert tertial for å vurdere porteføljens robusthet under ekstreme markedsforhold, basert på følgende scenarier:

- 20 % fall i aksjer og høyrenter
- 2 %-poeng økning i rentenivå

Stresstesten skal ta hensyn til bransjestandarder, som Value-at-Risk og betinget VaR. Beregningen forutsetter videre drift og perfekt samvariasjon mellom alle markeder med hensyn til beregnet tapspotensial for porteføljen. Samlet tapspotensial fremkommer derfor som simpel summering av aktivaklassenes potensielle tap.

Samlet verdifall på langsiktige finansielle aktiva skal oppgis og kommunedirektøren skal kommentere kommunens evne til å bære det potensielle tapet. Dersom kommunedirektørens vurdering er at det potensielle tapet er for stort i forhold til kommunens risikobærende evne, skal kommunedirektøren legge frem forslag til endring i reglementet og sammensetningen av den risikobærende porteføljen.

8.5 Avvik

Når det blir konstatert avvik mellom faktisk finansforvaltning og finansreglementet sine rammer, skal slikt avvik lukkes så raskt som mulig ut fra en vurdering av økonomisk risiko og tap. Avviket slik det har framstått, og eventuelt økonomiske konsekvens av avviket, skal rapporteres ved neste ordinære finansrapportering, sammen med eventuelle forslag til rutineendringer, som vil redusere sjansene for slikt avvik i framtiden.